

ЗМІСТОВА ПАРАДИГМА МОТИВУ КОХАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ФРАНЦУЗЬКІЙ ЛІРИЦІ XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТЬ

Наталія Коломієць

кандидат філологічних наук, доцент,
декан факультету української філології
Криворізького державного педагогічного університету
просп. Університетський, 54, м. Кривий Ріг, Україна
orcid.org/0000-0001-5455-2538
e-mail: kolomiets_n1@ukr.net

Анотація. У статті зроблено спробу компаративного аналізу змістової парадигми мотиву кохання в українській та французькій ліриці. Виявлено специфіку осмислення цього мотиву в поетичних творах XIX – початку XX ст., що дало змогу окреслити еволюцію любовної тематики в контексті зміни художніх стилів, світоглядних орієнтирів та культурних моделей.

З'ясовано, що в першій половині – середині XIX ст. обидві національні літератури конституують мотив кохання в межах романтичної парадигми, проте реалізують його різними художньо-культурними конструктами. В українській поетичній традиції любовне переживання органічно інтегрується у фольклорний контекст, кохання постає не лише як інтимне почуття, а й як моральна категорія, що тісно пов'язана з народною ментальністю, звичаєвими нормами та символікою пісенної культури. Натомість у французькій ліриці цього періоду домінує психологічно-індивідуалістична модель, що акцентує на неповторних внутрішніх переживаннях ліричного суб'єкта, інтенсивності особистого досвіду, конфлікті між ідеалом і реальністю.

Українська поезія другої половини XIX – початку XX ст., зберігаючи етичний і гуманістичний виміри любовної тематики, поглиблює її інтимно-психологічний та філософсько-екзистенційний рівні, активно засвоює тенденції європейських модерністських течій, що позначилося на зростанні уваги до внутрішнього світу особистості та складності художнього відтворення емоційних станів. Французька лірика цього періоду переходить до символістської естетики, що трансформує мотив кохання в багатошарову семантичну структуру, де чуттєвість, духовність, еротизм і метафізична рефлексія поєднуються у витончену поетичну систему. Таким чином, спільною для обох традицій у цей період є тенденція до ускладнення любовної проблематики, однак національні моделі її художнього втілення залишаються відмінними за типом емоційної організації та глибиною культурних кодів.

Ключові слова: мотив кохання, українська поезія, французька поезія, поетика почуттів, романтизм, реалізм, ранній модернізм, порівняльний аналіз.

CONTENT PARADIGM OF THE LOVE MOTIF IN UKRAINIAN AND FRENCH LYRICS OF THE XIX – EARLY XX CENTURIES

Nataliia Kolomiets

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Dean of the Faculty of Ukrainian Philology
Kryvyi Rih State Pedagogical University
University Ave., 54, Kryvyi Rih, Ukraine
orcid.org/0000-0001-5455-2538
e-mail: kolomiets_n1@ukr.net

Abstract. The article attempts a comparative analysis of the content paradigm of the love motif in Ukrainian and French lyrics. The specificity of the interpretation of this motif in the poetic works of the 19th and early 20th centuries has been revealed, which makes it possible to outline the evolution of the love theme in the context of changes in artistic styles, worldview orientations, and cultural models.

© Н. Коломієць, 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

It was found that in the first half – middle of the 19th century, both national literatures constitute the motif of love within the framework of the romantic paradigm, but implement it with different artistic and cultural constructs. In the Ukrainian poetic tradition, the experience of love is organically integrated into the collective-ethical and folklore context, in which love appears not only as an intimate feeling, but also as a moral category that is closely related to the folk mentality, customary norms and symbols of song culture. Instead, the French lyric of this period is dominated by a psychological-individualist model that emphasizes the unique inner experiences of the lyrical subject, the intensity of personal experience, and the conflict between ideal and reality.

Ukrainian poetry of the second half of the 19th and early 20th centuries, while preserving the ethical and humanistic dimensions of the love theme, deepens its intimate-psychological and philosophical-existential levels, actively assimilates the trends of European modernist movements, which resulted in increased attention to the inner world of the individual and the complexity of the artistic reproduction of emotional states. French lyrics of this period transition to symbolist aesthetics, transforming the motif of love into a multilayered semantic structure, where sensuality, spirituality, eroticism, and metaphysical reflection are combined into a sophisticated poetic system. Thus, common to both traditions is the tendency to complicate the issue of love, but national models of its artistic embodiment remain different in the type of emotional organization and the depth of cultural codes.

Key words: love motif, Ukrainian lyrics, French lyrics, poetics of feelings, romanticism, realism, early modernism, comparative analysis.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку літературознавства позначився формуванням нових підходів до інтерпретації змістових і формальних складників художнього твору, його природи, історико-культурних вимірів тощо. У цьому контексті особливої актуальності набуває мотивний аналіз, який дає змогу простежити специфіку індивідуально-авторського бачення дійсності. Дослідження змістової парадигми мотивної структури творів різних поетикальних моделей сприяє цілісному розумінню художньо-естетичних еволюційних процесів.

Мотив кохання у різні історичні епохи отримував багатовимірне тлумачення, що зумовлено його загальнокультурною значущістю як феномена духовної культури. Попри універсальність цього досвіду, існують специфічні прояви його художньої актуалізації, спричинені національними особливостями різних літератур, світоглядними та естетичними запитами доби тощо. Зіставний аналіз французької та української ліричних традицій дає змогу виявити особливості літературних відкриттів, змістові доміанти та поетичні стратегії у трактуванні теми кохання митцями різних напрямів. Такий підхід розкриває специфіку художнього осмислення мотиву кохання залежно від історичної епохи, культурних парадигм і світоглядних установок авторів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття «мотив», «мотивний аналіз творів» привертають увагу сучасних літературознав-

ців. Категорія «мотив художнього твору» перебувала в полі вивчення науковців у порівняльній, семантичній, функціональній та інших площинах. Серед теоретичних розвідок, у яких порушено проблему сутності та структури мотиву, варто відзначити праці К. Палій, А. Тимченко, А. Ткаченка та ін. Вивченню та узагальненню провідних функцій мотивів у творі присвячено публікації М. Коршунової, Т. Кушнірової, Р. Пархоменко та ін. У цих працях наголошено, що мотив є структурним компонентом художнього твору, корелює з його тематичною організацією, забезпечує розгортання сюжету й репрезентацію авторської естетичної концепції, а також виконує функцію смислового увиразнення провідної ідеї тексту. Синтетичних праць, які були б спеціально присвячені вивченню змістової парадигми мотиву кохання в українській та французькій ліриці XIX – початку XX ст., немає.

Мета і завдання дослідження. Мета статті полягає у тому, щоб з'ясувати структуру та особливості семантичної значущості мотиву кохання в українській та французькій поезії XIX – початку XX ст. Відповідно до мети визначено такі провідні завдання: установити ключові естетичні та культурні чинники, що формували любовну тематику в українській і французькій ліриці окресленого періоду; проаналізувати семантичні та образні особливості репрезентації мотиву кохання в національних літературах, простежити варіанти його художньої реалізації

та їх еволюцію від романтизму до раннього модернізму.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Традиційно кохання постає у сприйнятті людей як загальнолюдський культурний код. В українській та французькій ліриці XIX – початку XX ст. цей мотив набував різних змістових і художніх відтінків (від романтичного, ідеалізованого оспівування до філософського осмислення природи почуття). Змістова парадигма мотиву кохання охоплює емоційно-психологічний та культурно-ціннісний рівні поетичних текстів та визначається історико-літературним контекстом, національною традицією, індивідуально-авторським стилем. Як відзначає М. Васьків, любовно-еротична поезія є вагомим складником лірики як роду, вона знаходить відгомін у серцях переважної більшості читачів. «Така поезія єднає поетів і читачів усіх часів і народів. Бо в кожного кохання переживання його перипетій є індивідуальним і неповторним, але так само кожен читач шукає у ліричних версіях споріднені почуття, емоції, найдрібніші спільні моменти й порухи, можливо, «підказки» до подальших дій чи уникнення помилок тощо» [1, с. 261].

Філософія кохання у кожного народу має особливі національні прояви, що залежать від емоційного психопиту, історико-культурних рис тощо. Як в українській, так і у французькій ліриці мотив кохання має глибоке коріння, що сягає фольклорних джерел. В обох поетичних традиціях кохання виступає не лише емоційним станом, а й моральною цінністю, що визначає гармонію людини зі світом, природою, ближніми. Від українських фольклорних джерел до авторської лірики першої половини XIX ст. спостерігається безперервність емоційно-психологічного та символічного осмислення кохання як однієї з головних екзистенційних категорій. У французькій поетичній традиції кохання зберігає риси ідеалізованого почуття, що формує естетику емоційної широкості та внутрішньої драми. Н. Міронова, аналізуючи особливості трактування етнокультурного концепту *amour*, відзначила, що ядерні компоненти цього французького національного коду переважно зберігаються в авторських концептосферах, проте периферійні поля мають відмінний зміст [2, с. 14].

У культурі романтизму набуває розвитку культ кохання. Він бере початок у національній французькій традиції від лірики трубадурів, які започаткували культуру куртуазної любові – *Fin Amors*. «У куртуазному універсумі трубадурів правив бог любові, який уславлював і вдосконалював душу. <...> Почуття кохання трактувалося як одухотворений потяг до краси, культура поклоніння й розчарування; асоціювалося з забороненим плодом, фізичною спрагою, недосяжною мрією» [3, с. 309]. Культурний концепт куртуазної любові набув нових обрисів у літературі XVIII ст. та трансформувалася в інтимній ліриці романтизму, яка є показовою у плані побудови міжособистісної комунікації, соціокультурних та світоглядних змін у суспільстві.

Ідейно-художня парадигма мотиву кохання в ліриці французького романтизму має широкий план вираження попри несприятливу для розвитку інтимної поезії суспільну атмосферу. Добі Першої імперії імпонувала класицистична поетична традиція з домінуванням раціоналістичного підходу, лаконізмом, логічно вибудованою композицією тощо. У період Реставрації та Липневої монархії відбувається інституалізація романтизму як домінантного художнього типу творчості, що зумовило трансформацію поетичних принципів. У літературу приходить увага до внутрішнього світу людини, почуттєвої сфери. Саме у цей період активно до інтимної лірики звертається В. Гюго, драму серця розкриває А. де Ламартін, радість страждання, поклоніння жінці відтворює Ш. Сент-Бев тощо.

У ліриці А. де Ламартіна кохання постає переважно в спогадах самотнього чоловіка як почуття, що синтезує біль і задоволення, смуток і радість, страждання і втіху. Уже перша збірка «Поетичні медитації» засвідчила відхід автора від наслідування поетичних технік попередників, що трактувалися романтиками як обмеження творчого вираження митця. Тексти поета оголюють внутрішнє життя особистості та вражають читача ліризмом.

Вірші «Озеро», «Храм», «Мрія», «До Ельвіри», «Безсмертя», «Осінь», «Самотність» та ін. вирізняються почуттєвістю, відвертістю в розкритті особистого досвіду втрати коханої, пов'язаної з її смертю. Мотив кохання уявлено в щемливих спогадах про щасливий час, який не можна повернути. Усвідомлення

ліричним суб'єктом швидкоплинності життя зумовлює журливу, безвідрадную тональність творів. Ліричний суб'єкт поезії «Озеро», апелюючи до уявного читача, закликає не гаяти часу та насолоджуватися різними проявами життя і кохання: «*Aimons donc, aimons donc! / de l'heure fugitive, hâtons-nous, jouissons! / L'homme n'a point de port, le temps n'a point de rive; / il coule, et nous passons!*» [4, с. 163].

Відчуття завершеності життя та атмосфера з'єднання з вічним Духом роблять почуттєвий світ простором мрії, марення. Тема має автобіографічний вектор – смерть Ж. Шарль, зустрічі та листування з якою надихали митця на творчість. Образ цієї жінки збережено у віршах автора під ім'ям Ельвіра. Подібна мистецька концепція засвідчує те, що доробок А. де Ламартіна віддаляється від бачення поетичних текстів як «епопеї знання» митцями доби Просвітництва та набуває іншого звучання – «інтимного «епосу про душу» [5, с. 44].

П.-Ж. Беранже, відмовившись від канонів класицизму, відродив жанр пісні та демократичну культуру у французькій національній традиції. Тексти, побудовані на лексиці живої народної мови, природним способом містять у собі розмовні кліше та фразеологізми. Його інтимна та еротична лірика сповнена емоційним ліризмом та інтимністю почуттів. Ліричний суб'єкт твору «Багато кохання» («*Beaucoup D'amour*») розкриває цінність любові як духовного феномена порівняно зі славою та багатством: «*L'éclat, le renom, la fortune, / Moins que l'amour rendent heureux*» [6, с. 153]. Таким чином, почуття кохання осмислюється як індивідуальний досвід, що несе універсальний зміст.

У ліриці А. де Мюссе кохання постає засобом пізнання світу. Автор наголошує на трагічній суперечності між прагненням до духовної єдності та неминучим розчаруванням. У вірші «Смуток» любов потрактовано як джерело духовного становлення через страждання. Близькою за звучанням є поезія «Травнева ніч», де муза, апелюючи до поета, називає любов синтезом натхнення й муки. Вірш «Спогад» сповнений ностальгії та внутрішнього розпачу через трагічне кохання. Це почуття в ліриці автора постає своєрідним мірилом гармонії.

У творах В. Гюго «Смуток Олімпія», «Завтра, на світанку...», «Стара пісня юних

днів» та ін. любов постає вічною, незламною силою, що здатна пережити розлуку, втрати і навіть смерть. Ліричний суб'єкт набуває рис автобіографічності, його переживання подаються як автентичний щоденник душі, що засвідчує суттєві зміни художніх форм інтимної поезії.

Романтики відходять від класицистичної традиції та прагнуть індивідуалізації інтонації, емоційної щирості, спонтанності почуттів. Змістова парадигма цього мотиву в поезії першої половини XIX ст. вибудовується на основі таких семантичних опозицій, як: духовне/тілесне, ідеальне/земне, гармонія/страждання, вірність/зрада. Кохання у французькій літературі означеного періоду постає одним із головних чинників формування романтичної картини світу, у якій почуття набуває статусу абсолютної цінності. Поезія доби утвердила нову естетику почуттів – індивідуальну, емоційно насичену, духовно спрямовану, що заклала підвалини розвитку європейської ліричної традиції другої половини XIX ст.

Українській ліриці першої половини – середини XIX ст. властива національна специфіка, що зумовлена особливостями світогляду народу, історичним контекстом і фольклорною традицією. Мотив кохання стає одним із провідних у творчості багатьох письменників (В. Забіли, Л. Боровиковського, М. Петренка, Т. Шевченка, Є. Гребінки та ін.). На відміну від західноєвропейських митців означеного періоду українські поети осмислюють любов в народнопоетичній традиції, ґрунтуючись на системі архетипних образів та сталій символіці. Наприклад, любовні стосунки в низці творів («Не щечечи, соловейку...», «Світи, світи, місяченьку» В. Забіли, «Вечірній дзвін», «Утоптала стежечку» М. Петренка та ін.) змодельовані через універсальні природні знаки: калину, тополь, явір, зорю, місяць та ін. Такі художні особливості надають почуттю позачасового виміру.

Означена фольклорна парадигма зумовила формування особливого національного емоційно-образного коду. Сталість образної системи забезпечує повторюваність структур, у яких кохання осмислюється з позицій духовної єдності, втраченої гармонії чи екзистенційної туги. У творчості В. Забіли, наприклад, мотив кохання сповнений ніжності та глибокого смутку: його ліричний герой переживає не пристрасті, а тиху, щирю любов,

часто нерозділену, але піднесену («Кохання», «Розлука», «Маруся», «Голуб», «Туга серця» та ін.). У творах Л. Боровиковського («Молодиця», «Чарівниця», «Розставання» та ін.) і М. Петренка («Тебе не стане в сих місцях...», «Туди мої очі, туди моя думка...», «Недуг» та ін.) виразніше звучить мотив самотності, туги за недосяжним ідеалом, що наближає їхні твори до європейського романтизму. Кохання у цих текстах осмислюється як форма духовного випробування, прагнення до гармонії, що ніколи не досягається цілком.

Любов у творах українських поетів-романтиків зображується не лише як пристрасть, а й як духовна цінність. Через любовну тематику письменники розкривають глибинні моральні засади українського характеру. Якщо французька лірика часто звертається до екзистенційного «я» та зіставлення ідеальної й реальної площин, то в українській поезії глибоко особистісні мотиви стають не лише темою інтимного переживання, а й способом передачі моральних, духовних і соціальних цінностей. Осмислення мотиву кохання інтегрується в національну традицію, має виразне етнокультурне забарвлення. Українські поети, спираючись на фольклорні традиції, трактують кохання як етичну категорію, соціально-культурний феномен та психологічну рефлексію. Такий підхід забезпечив формування гуманістичної моделі в українській ліриці, що зберегла свою актуальність у подальшому розвитку літератури.

Середина – друга половина XIX ст. у французькій літературі позначена глибокою трансформацією естетичних і світоглядних орієнтирів. «Провідним вектором руху поезії середини XIX ст. був взаємозв'язок та взаємозбагачення лірики романтичного та реалістичного спрямувань» [7, с. 37]. Моделювання художньої реальності в літературі реалізму Франції опиралося на настанови глибокого всебічного дослідження дійсності, соціально-психологічного детермінізму, віддзеркалення проблем доби та ін., що зумовило домінанту художнього об'єктивізму над емоційним самовираженням митців. Такі потенції передусім реалізувала проза, що й відбилося на жанровому діапазоні національної літератури. На зміну романтичному культу почуття приходить реалістичне й символістське переосмислення внутрішнього світу людини. Мотив кохання, який у добу романтизму був

художнім відлунням ідеалу, у творчості поетів цього періоду набуває складнішого, багатомірного характеру – стає інструментом пізнання людської природи, духовного відчуження та пошуку сенсу буття.

У культурному французькому дискурсі другої половини XIX – початку XX ст. мотив кохання виокремлюється як один із ключових змістових векторів поетичної свідомості. У поезії Ш. Бодлера любов постає амбівалентним почуттям – поєднанням захоплення й страждання, краси й гріха. У збірці «Квіти зла» мотив кохання розкриває драму людського існування між тілесним і духовним початками («Мурилка», «Обітниця», «З'ява», «Тихцем», «Мій частий сон» та ін.). Поет демонструє кризу романтичного світогляду, коли кохання перестає бути рятівною силою, а перетворюється на болісне відчуття неможливості гармонії. Це почуття осмислюється як сполучення потягу до трансценденції й водночас як сюжет внутрішнього занепаду.

Поетична мова кохання П. Верлена постає сповненою натяків, півтонів, ритмічної музичності. У збірках «Мудрість», «Романси без слів» любовні переживання передаються через нюансовану психолого-емоційну палітру: тугу, ніжність, каяття, зневіру. Його ліричний герой не прагне до піднесеного ідеалу, а радше сповідує беззахисність людського серця перед силою почуттів. Ніжним і болючим постає це переживання в поезії «Мій давній сон»: «Je fais souvent ce rêve étrange et pénétrant / D'une femme inconnue, et que j'aime, et qui m'aime» [8, с. 46]. У цьому контексті кохання набуває ознак мрії про ідеалізовану жінку і водночас звучить як відчуття втрати. Автор експериментує з музичністю стилю, де звучання, пауза й інтонація набувають відчутної ролі в реалізації мотиву. Змістова парадигма кохання у французькій ліриці цього періоду актуалізує таке семантичне поле: бажання – очікування – розчарування.

Українська лірика другої половини XIX – початку XX ст. звільняється від суто фольклорної традиції, набуваючи рис психологізму та індивідуалізації почуттів. Наприклад, у творчості І. Франка любовна тема постає у широкій філософській і соціальній перспективі. У збірках «З вершин і низин», «Зів'яле листя» кохання зображується як складний духовний досвід, що поєд-

нує страждання, пошук гармонії й усвідомлення неминучої самотності. Письменник уводить мотив кохання у контекст морального вибору, де поразка в особистому житті не руйнує особистість, а поглиблює її духовне самопізнання.

У поезії Лесі Українки мотив кохання поєднується з темою духовної свободи, внутрішньої сили та гідності жінки. Її ліричні героїні прагнуть не лише любити, а й залишатися вірними собі, своїм ідеалам. Кохання постає як вияв активної життєвої позиції, як духовне зусилля, що підносить людину над буденністю. У віршах «Все, все покинуть, до тебе полинуть...», «Коли дивлюсь глибоко в любі очі...», «Не жаль мені, що я тебе кохаю...» та ін. любов осмислюється як тонка гармонія між ніжністю і болем, між ідеалом і реальністю.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Компаративний огляд української та французької лірики XIX – початку XX ст. дає підстави стверджувати, що обидві традиції вибудовують мотив кохання як інтегральний естетичний і світоглядний конструкт, у якому фіксуються зміни культурної свідомості, моральних уявлень

та художніх орієнтирів часу. У поезії першої половини XIX ст. цей мотив розгортається у руслі романтизму, проте його національні модифікації суттєво різняться: українська лірика тяжіє до фольклорно-етичного підґрунтя, тоді як французька зосереджується на індивідуально-психологічній природі переживання. У другій половині XIX – на початку XX ст. розвиток мотиву кохання відбувається в напрямі внутрішньої диференціації: українська поезія, не втрачаючи морально-етичного змісту, посилює інтимно-рефлексивний та філософський аспекти, а французька продуктивно опановує символістську естетику, формуючи багаторівневу систему значень і нюансовану емоційну палітру любовного досвіду.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розширення типологічного аналізу любовної семантики, зокрема на вивчення трансформацій мотиву кохання в контексті модерністських течій початку XX ст. Перспективним також видається залучення ширшого кола міжкультурних паралелей та інтермедійних зв'язків, що дасть змогу глибше осмислити динаміку європейського любовного дискурсу в історико-естетичній перспективі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васьків М. «Коли кохання вперто проситься у вірш»: Павло Мовчан любовно-еротичний. *Синopsis: текст, контекст, media*. 2024. № 30(4). С. 260–267.
2. Myronova N. Caractéristiques individuelles du code ethnoculturel français amour (sur le matériel du roman d'Amelie Nothomb «Mercure»). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Філологія». 2019. № 43. Т. 3. С. 12–15.
3. Яременко Н., Коломієць Н. Куртуазна література доби Середньовіччя і трансформація її ідей у епоху Відродження. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського*. Серія «Філологічні науки». 2014. Вип. 4.13. С. 308–313.
4. Lamartine de A. *Meditations poetiques*. Creative Media Partners, LLC, 2022. 342 p.
5. Loiseleur A. Lamartine et le «philosophe mourant». *Méditations poétiques, impressions philosophiques. Dans Romantisme*. 2004. № 2 (124). P. 43–52.
6. Beranger P.-J. *Oeuvres completes de P.-J. de Béranger*. 1847. Paris : Edité par Perrotin, 1847. URL: <https://www.poesie-francaise.fr/pierre-jean-de-beranger/poeme-beaucoup-d-amour.php>
7. Коломієць Н., Яременко Н. Історія зарубіжної літератури другої половини XIX століття: матеріали для вивчення : навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 144 с.
8. Verlaine P. *Poèmes saturniens*. 1994. Paris, éd. Larousse. 176 p.

REFERENCES

1. Vaskiv, M. (2024). “Koly kokhannia vperto prosyt’sia u virsh”: Pavlo Movchan liubovno-erotychnyi [“When love persistently asks to enter the verse”: Pavlo Movchan’s love-erotic poetry]. *Synopsis: Tekst, Kontekst, Media*, 30(4), 260–267. [in Ukrainian].
2. Myronova, N. (2019). Caractéristiques individuelles du code ethnoculturel français amour (sur le matériel du roman d'Amelie Nothomb “Mercure”) [Individual characteristics of the French ethnocultural code of love (based on Amélie Nothomb’s novel “Mercure”)]. *Naukovyi Visnyk Mizhnarodnoho Humanitarnoho Universytetu. Seria: Filolohiia*, 43(3), 12–15. [in French].

3. Yaremenko, N., & Kolomiets, N. (2014). Kurtuazna literatura doby Seredn'ovichchia i transformatsiia yii idei u epokhu Vidrodzhennia [Courtly literature of the Middle Ages and the transformation of its ideas in the Renaissance]. *Naukovyi Visnyk Mykolaivskoho Derzhavnoho Universytetu im. V O. Sukhomlynskoho. Seriia: Filolohichni Nauky*, 4(13), 308–313. [in Ukrainian].
4. Lamartine, A. de. (2022). *Méditations poétiques* [Poetic meditations]. Creative Media Partners, LLC. [in French].
5. Loiseleur, A. (2004). Lamartine et le “philosophe mourant”. *Méditations poétiques, impressions philosophiques* [Lamartine and the “dying philosopher”: Poetic meditations, philosophical impressions]. *Romantisme*, 2(124), 43–52. [in French].
6. Béranger, P.-J. (1847). *Œuvres complètes de P.-J. de Béranger* [Complete works of P.-J. de Béranger]. Paris: Perrotin. Retrieved from: <https://www.poesie-francaise.fr/pierre-jean-de-beranger/poeme-beaucoup-d-amour.php> [in French].
7. Kolomiets, N., & Yaremenko, N. (2021). *Istoriia zarubizhnoi literatury druhoi polovyny XIX stolittia: Materialy dlia vyvchennia* [History of world literature of the second half of the 19th century: Study materials]. Kryvyi Rih. [in Ukrainian].
8. Verlaine, P. (1994). *Poèmes saturniens* [Saturnian poems]. Paris: Larousse. [in French].

Дата першого надходження статті до видання: 24.11.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 15.12.2025
Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.12.2025